

۲۰۲۳/۰۸/۰۵

سید عظیم حسینی

قاموس کبیر افغانستان - بخش رجال سیاسی

معرفی وزرای تجارت در قاموس کبیر افغانستان

دوستان گرانقدر: جهت غنای هرچه بیشتر بخش - رجال سیاسی در قاموس کبیر افغانستان، وزرای تجارت (تجارت و صنایع - اقتصاد) از زمان ایجاد دولت اعلیحضرت امان الله خان، بالترتیب معرفی می شوند. از دوستان گرانقدر تقاضا می‌گردد، هرگاه در مورد وزرای سایر وزارت ها معلوماتی داشته باشند میتوانند، نوشته های شانرا به قاموس کبیر افغانستان ارسال نمایند، تا به نام خود شان نشر گردد.

۳. علی محمد خان وزیر تجارت در سال

(۱۳۰۷)

علی محمد آدینه وزیر تجارت

در زمان زمامداری

اعلیحضرت امان الله خان و

سلطنت محمد ظاهر شاه

علی محمد آدینه در دشتک وردوج بدخشان تولد شده، تحصیلات خود را در کابل و انگلستان به اتمام رسانیده اند. موصوف دو بار ازدواج کرده اند که ثمره آن دو پسر و یک دختر میباشد.

علی محمد ادینه در سمت های وزیر معارف، وزیر خارجه، وزیر تجارت، سفیر افغانستان در لندن، وزیر دربار و همچنان بحیث معاون صدارت ایفای وظیفه نموده اند. موصوف در سن ۸۸ سالگی در کابل داعی اجل را لبیک گفته به رحمت حق پیوستند. علی محمدخان ادینه، به نوشته میر محمد صدیق فرهنگ در کتاب افغانستان در پنج قرن اخیر، پس از غلام محمد وردک و عبدالهادی داوی در اواخر پادشاهی شاه امان الله (۱۳۰۷)، نیز بحیث وزیر تجارت ایفای وظیفه نموده است. طوریکه در تاریخچه قصر ستور آمده است علی محمد خان ادینه که بعداً سمت وزارت معارف را عهده دار شد، عضویت کلوب قصر ستور را نیز داشته است. "سالون بزرگ قصر مذکور در سال ۱۳۰۷ هـ ش بنام کلوب ستور عنوان یافته و شکل یک انجمن عالی ادبی و عرفانی را داشته و از طرف شاه امان الله رهبری میگردید" (فوفزایی، فرهنگ باستان کابل، ج اول، ص ۱۰۰۸)

در کلوب ستور کنفرانسهای ادبی دایر میگردید تا در ارتقای سطح دانش جوانان قدم مؤثر برداشته باشند. یکی از مرام های این کلوب ترویج تخلص و اسم فامیلی بود. موضوعاتی که در کلوب ستور تعمیم می یافت و در اجندای آن بود:

- اصول بیانیه ها در محافل رسمی
- اصول پوشیدن لباس فاخره در دعوت های رسمی
- آداب استماع بیانیه ها در محافل رسمی
- طریق استیضاح و استجواب و گفتن جواب با اصول علمی و ادبی
- منع سرمه کردن چشم مامورین، عساکر و شاگردان مکاتب
- منع دستار بستن پر پیچ و تاب
- منع موی سر دراز گذاشتن مردان (بیتلی)
- منع پوشیدن پیزار زرین، پیراهن و تنبان و غیره
- منع دشنام و تحقیر و توهین به زیر دستان و منع لت و کوب کردن

به صفحه قاموس کبیر افغانستان خوش آمدید

تیم بنیان گذار این قاموس آرزو دارد، داشته های این گنجینه که نمایانگر اصالت افغانستان باستان است شما را تا حد لازم مدد رساند

- منع عبور دادن طعام از پیش روی مردم کوچه و بازار
- منع کلمات از قبیل : غلام ، نوکر، قربان، قدوی، قربانت شوم، فدایت شوم، بلاگردانت شوم، صدقه ات کردم، نوکر تان هستم، نمک خورتان هستم، مهربانی صاحب، حاضر حضور، خاک پای مبارک عرض میکنم، آدمم هست، نوکرم هست و زیر دستم هست.

در کلوپ ستور در سال (۱۳۰۷) هـ ش از اوایل ماه سال تا اخیر قوس تقریباً ده بار محافل بزرگ برگزار و از طرف شاه امان الله توضیحات داده میشد به خصوص نتایج سفر ۱۲ کشور اروپایی و آسیایی را به گوش جوانان رسانید. اما با نابوری در زمان حبیب الله کلکانی این کلوپ خاموش گردید و جلساتی در آن دایر نگردید، تا اینکه نادر خان مجدداً در سال سوم سلطنت خویش با مرامنامه جدید به روز یکشنبه دوم جوزای ۱۳۱۱ هـ ش آنرا افتتاح نمود. موصوف نسبت گرفتاری های سلطنت وکالت کلوپ ستور را به محمد هاشم خان صدراعظم سپرد. اعضای این دوره عبارتند از:

شاه محمود وزیر دفاع، بعد صدراعظم افغانستان
شهزاده محمد ظاهر بعد پادشاه افغانستان، فیض محمد خان زکریا وزیر خارجه، میرزا محمد خان وزیر تجارت، علی محمد خان آدینه وزیر معارف، غلام یحیی معین اول وزارت خارجه، محمد عثمان معین دوم وزارت خارجه، حبیب الله طرزی معین سوم وزارت خارجه، سردار محمد داوود (بعد اولین رئیس جمهور افغانستان)، سردار محمد نعیم مدیر عمومی سیاسی، عبدالصمد حامد مدیر تشریفات و معاهدات، (بعد معاون صدراعظم)، میرزا عبدالغفار وفا مدیر عمومی آرشیف (اوراق) و سلطان احمد مدیر اداری وزارت خارجه. طوری که یاد شد این انجمن (کلوپ) در اشاعه فرهنگ نو نقش مبرم داشت. اما امروز قصر ستور یکی از مراکز سیاسی کشور مان است اما از کلوپ وانجمن ستور خبری نیست

شاه محمود محمود تاریخ افغانستان Mundigak

به صفحه قاموس کبیر افغانستان خوش آمدید

تیم بنیان گذار این قاموس آرزو دارد، داشته های این گنجینه که نمایانگر اصالت افغانستان باستان است شما را تا حد لازم مدد رساند

یادداشت:

پس از نشر بیوگرافی مرحوم علی محمد خان آدینه در سایت وزین افغان جرمن آن لاین و تقاضای مبنی بر تکمیل آن، در اثر همکاری دوست محترم و گرامی ولی زمان، و تماس با محترم نجیب حمید نواسه محترم آدینه، زمینه حصول معلومات بیشتر در مورد بیوگرافی مرحوم وزیر تجارت میسر گردید که از هردوی ایشان ابراز امتنان مینمایم و از اینکه محترم نجیب حمید یک قطعه عکس و معلومات در مورد پدر کلان شان جناب وزیر صاحب را، به زودی شریک ساختند سپاسگزارم، اینک خلص سوانح علی محمد خان وزیر تجارت، دوباره به دست نشر سپرده شده و در قاموس کبیر افغانستان نیز درج میگردد.

به صفحه قاموس کبیر افغانستان خوش آمدید

تیم بنیان گذار این قاموس آرزو دارد، داشته های این گنجینه که نمایانگر اصالت افغانستان باستان است شما را تا حد لازم مدد رساند